

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/54/2018
Identifikačné číslo spisu: 1116010608
Dátum vydania rozhodnutia: 09.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1116010608.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému Mgr. J. U. pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. na verejnom zasadnutí konanom 9. júla 2019 v Bratislave o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo 4. októbra 2017, sp. zn. 8T/43/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovuje, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo 4. októbra 2017, sp. zn. 8T/43/2016, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 12 a § 285 písm. a) Tr. por. v prospech obvineného Mgr. J. U..

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušuje rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo 4. októbra 2017, sp. zn. 8T/43/2016, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikazuje Okresnému súdu Bratislava I, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 4. októbra 2017, sp. zn. 8T/43/2016, podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodil obvineného Mgr. J. U. spod obžaloby Okresnej prokuratúry Bratislava I z 19. októbra 2016, sp. zn. 4Pv 671/12/1101, ktorá bola na neho podaná pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák., ktorý mal spáchať v podstate tak, že pod zámienkou kúpy bytu v obci Rajka v Maďarsku vylákal od poškodenej U. J. finančnú hotovosť vo výške 1.800.000,- Sk (59.749,05 eura), ktorú poškodená získala predajom svojho bytu a to tým spôsobom, že v presne nezistenom čase v roku 2007 prisľúbil poškodenej U. J., že jej za poskytnutú finančnú hotovosť, ktorú mu odovzdala 24. októbra 2007 osobne v aute J. U. v Bratislave na Grösslingovej ulici, sprostredkuje kúpu bytu v obci Rajka v Maďarsku, pričom však sľúbenú nehnuteľnosť obvinený J. U. pre U. J. dodnes nezabezpečil a ani nevrátil finančné prostriedky a to napriek viacerým telefonickým, osobným a písomným výzvam zo strany poškodenej U. J., čím spôsobil poškodenej škodu vo výške 1.800.000,- Sk

(59.749,05 eura), ktoré nepoužil na dohodnutý účel a použil ich na vlastné obohatenie, pretože dospel k záveru, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obvinený stíhaný.

Uvedený rozsudok neobsahuje odôvodnenie, keďže obvinený sa ihneď po jeho vyhlásení a príslušný prokurátor 6. októbra 2017, t. j. v lehote troch pracovných dní od jeho vyhlásenia, vzdali odvolania.

Proti rozsudku okresného súdu, ktorý bol príslušnému prokurátorovi doručený 16. októbra 2017, obvinenému Mgr. J. U. 23. októbra 2017 a jeho obhajcovi 19. novembra 2017, podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) 23. apríla 2018 na podnet poškodenej U. J. dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. a to v neprospech obvineného.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku dovolateľ po zrekapitulovaní pred súdom prvého stupňa vykonaných dôkazov konštatuje, že spáchanie skutku uvedeného v obžalobe obvineným bolo podľa neho vykonaným dokazovaním preukázané, napadnuté rozhodnutie je nesprávne a v rozpore so zisteným skutkovým stavom, bez podkladu vo vykonanom dokazovaní.

Konkrétne poukázal na to, že obvinený od začiatku konania nepopieral, že by od poškodenej prevzal sumu vo výške 1.800.000,- Sk. Prevzatie týchto peňazí potvrdzuje aj svedkyňa R., ktorá bola prítomná pri ich odovzdaní a z listinných dôkazov potvrdzuje túto skutočnosť aj výpis z účtu obvinenej (správne poškodenej, pozn.), podľa ktorého 24. októbra 2007 z neho vybrala spolu sumu vo výške 1.800.000,- Sk. Podľa ministra spravodlivosti tvrdenie poškodenej nepriamo dokazuje aj svedecká výpoveď W. F., ktorý ako bývalý zamestnanec spoločnosti G. D., s. r. o. prišiel v roku 2012 do kontaktu s pani J., ktorá mu mala pri spoločnom stretnutí rozprávať o tom, že peniaze, ktoré jej boli vyplatené ich firmou za predaj bytu, odovzdala obvinenému v igelitke bez akéhokoľvek príjmového dokladu. Taktiež pri ďalšom spoločnom stretnutí ž aj s obvineným, ten sa mal vyjadriť, že pre pani J. našiel niekoľko bytov, ale ani jeden sa jej nepáčil. Týmto výpoveďami nekorešponujú podľa dovolateľa tvrdenia obvineného, že peniaze vrátil do niekoľkých mesiacov od požičania, nakoľko nezrealizoval obchod, na účel ktorého si ich požičal a poškodenej vystavil aj potvrdenie o vrátení pôžičky, ktorého sa mala (podľa jeho tvrdenia) zmocniť v jeho kancelárii spolu s ostatnými dokumentmi týkajúcimi sa predaja bytu.

V ďalšej časti dovolania upriamil minister spravodlivosti pozornosť na tri zmluvy ozrejmujúce okolnosti, ktoré predchádzali skutku, a podľa ktorých poškodená uzavrela 14. augusta 2007 mandátnu zmluvu s U. U. Z. G. s. r. o. zastúpenou J. U., ktorej predmetom nie je sprostredkovanie bytu či nájdenie kupca, ale v podstate len obhliadka bytu, zistenie reálneho stavu a ceny. Dňa 9. októbra 2007 podpísala U. J. kúpnu zmluvu s G. D. spol. s r. o. o predaji svojho bytu a 24. októbra 2007 bola uzavretá nájomná zmluva medzi spol. U. U. Z. G. s. r. o. zastúpenou J. U. ako prenajímateľom (a vlastníkom bytu) a U. J. ako nájomcom. V tejto súvislosti poukázal minister spravodlivosti tiež na to, že obvinený U. J. ani neodovzdal zmluvy, ktoré sa týkali jej bytu, čo nepriamo potvrdzuje aj svedkyňa R., a tieto zmluvy mu poškodená vzala z kancelárie, keď ich našla pri upratovaní.

Vychádzajúc z uvedeného dovolateľ konštatuje, že bolo preukázané, že obvinený pod zámienkou sprostredkovania kúpy nehnuteľnosti pre poškodenú prevzal od nej v hotovosti sumu vo výške 1.800.000,- Sk, pričom jej následne neposkytol žiadne plnenie na základe ich vzájomnej dohody a ani jej do dnešného dňa prevzaté finančné prostriedky nevrátil, čím podľa neho naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Tr. zák. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky:

- 1) podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom okresného súdu, sp. zn. 8T/43/2016 zo dňa 4. októbra 2017, bol porušený zákon v ustanovení § 285 písm. a) Tr. por. v prospech obvineného J. U.,
- 2) podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad,
- 3) podľa § 388 ods. 1 Tr. por. okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený Mgr. J. U. v písomnom vyjadrení k dovolaniu ministra spravodlivosti v prvom rade namieta,

že toto bolo podané po zákonnej lehote, nakoľko rozsudok nadobudol právoplatnosť 6. októbra 2017. Dovolanie tak malo byť podľa neho podané najneskôr 6. apríla 2018, avšak bolo podané až 23. apríla 2018. Zároveň ho však nepovažuje ani za dôvodné, keď dovolateľ napáda len skutkové objasnenie veci a nedostatočné zistenie skutkového stavu, avšak toto nijako neodôvodňuje ani nepreukazuje, čím je podľa neho nepreskúmateľné. Z dovolania totiž vôbec nevyplýva, aký konkrétny postup súdu mal byť nesprávny alebo nezákonný a v čom nemal byť skutkový stav náležite zistený ani zhodnotený. Takto podané dovolanie je preto podľa obvineného len formálne, nespôsobilé zmeniť napadnuté právoplatné rozhodnutie. Preto ak dovolací súd dovolanie neodmietne, navrhol ho zamietnuť.

K podanému dovolaniu sa obvinený písomne vyjadril aj prostredníctvom pre dovolacie konanie zvoleného obhajcu. V tomto vyjadrení uviedol, že na hlavnom pojednávaní boli vykonané všetky dôkazy potrebné pre náležité zistenie skutkového stavu, všetky dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom, a teda skutkový stav bol správne zistený a pri jeho zisťovaní neboli porušené žiadne ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci. Poukázal na to, že z výsluchu poškodenej J. vyplynulo bez akýchkoľvek pochyb, že táto mu odcudzila dokumenty týkajúce sa zmluvného vzťahu medzi nimi. Jej argumentácia o „upratovaní“ a zobrať si „svojich“ vecí, lebo na dokladoch bolo jej meno, vrátane dokladov preukazujúcich vrátenie pôžičky, v spojení so značnými rozporami v jej výpovediach, jej tvrdením o pôžičke, ktorú negovala napriek tomu, že jej vrátenie žiadala písomnou formou, viedli súd k jeho oslobodeniu, nakoľko existovali dôvodné pochybnosti o tom, či sa skutok stal. Zdôraznil, že súd aplikoval zásadu „in dubio pro reo“, nakoľko nebolo jednoznačne preukázané, že sa skutok stal a že ho spáchal on. Naopak z vykonaného dokazovania vyplynuli závažné pochybnosti, či sa stal. Obvinený ďalej tvrdí, že v predmetnom dovolaní sú prítomné domnienky, ktoré na jednej strane spochybňujú bez reálneho základu jeho tvrdenia, avšak na druhej strane sú prítomné vykonštruované argumenty ohľadom tvrdení poškodenej, ktorá sama opakovane udávala rozporuplné tvrdenia. Podané dovolanie tak podľa obvineného nespĺňa zákonom predpokladané dôvody v zmysle ustanovenia § 371 ods. 3 Tr. por., je nedôvodné a preto žiada, aby ho dovolací súd postupom podľa § 382 písm. d) Tr. por. odmietol, resp. v zmysle § 392 Tr. por. zamietol.

Príslušný okresný prokurátor v písomnom vyjadrení k dovolaniu ministra spravodlivosti po zhrnutí výpovedí obvineného a poškodenej konštatuje, že na jednej strane považuje dovolateľ výpoveď poškodenej za pravdivú v tom, že neprevzala peniaze od J. U., neobdržala od neho žiadne zmluvy ohľadne svojho bytu a vzala si z kancelárie J. U. len doklady, medzi ktorými nebola žiadna potvrdenka, na strane druhej skutočnosti uvádzané J. U. považuje za nepravdivé, keď tvrdí, že poškodená mala k dispozícii všetky zmluvy ohľadne jej bytu a boli jej v plnej výške vrátené všetky peniaze. Podľa tejto argumentácie je, podľa okresného prokurátora, možné vyhodnotiť výpoveď poškodenej ako pravdivú, napriek tomu, že sama priznala odcudzenie dokumentácie súvisiacej s jej bytom z kancelárie J. U., ale bez potvrdenky, a bez ohľadu na to čo vypovedal obvinený U..

Vzhľadom na uvedené má okresný prokurátor za to, že dovolaním napadnutý rozsudok okresného súdu je zákonný a dôvodný, nakoľko vykonaným dokazovaním nebolo možné jednoznačne spáchanie skutku obvinený J. U. preukázať a to z dôvodov rozporov vo výpovediach poškodenej, ktorá zo začiatku konania rozporne vypovedala ohľadne miesta odovzdania peňazí obvinenému a neskôr z dôvodu, že sama priznala odcudzenie listín týkajúcich sa jej bytu z kancelárie obvineného na Vianoce v roku 2009. Existencie uvedených protichodných tvrdení obžalovaného a poškodenej ohľadne vrátenia pôžičky a hlavne skutočnosť, ktorú priznala aj poškodená ohľadne odcudzenia písomností súvisiacich s jej bytom, vnášajú podľa okresného prokurátora do dokazovania pochybnosti, ktoré nebolo možné odstrániť ani v prípravnom konaní a ani na hlavnom pojednávaní, čo viedlo k oslobodeniu obvineného.

V podstate z týchto dôvodov okresný prokurátor navrhol, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. d) Tr. por. odmietol dovolanie ministra spravodlivosti, pretože nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 373 Tr. por. Prokurátorka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky prítomná na verejnom zasadnutí dovolacieho súdu však tento návrh modifikovala v tom smere, že ponechala rozhodnutie na úvahu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané ministrom spravodlivosti ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 1 Tr. por., na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania nepriznáva, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. a) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por., s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodov dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

K námietke obvineného Mgr. J. U. týkajúcej sa včasnosti dovolania, najvyšší súd uvádza, že lehota na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku plynie až od doručenia napadnutého rozhodnutia a nie od jeho právoplatnosti, ako sa obvinený mylne domnieva. Pritom podľa § 370 ods. 2 Tr. por. ministrom spravodlivosti plynie táto lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr, a to bez ohľadu na to, či podáva dovolanie v prospech alebo neprospech obvineného (pozri tiež stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 10. júna 2019 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č 15/2019). Keďže v posudzovanej veci sa napadnutý rozsudok doručoval tak obvinenému ako i jeho obhajcovi, lehota šiestich mesiacov na podanie dovolania v neprospech obvineného uplynula ministrom spravodlivosti až 19. mája 2018, a teda 23. apríla 2018 podané dovolanie bolo podané včas.

Nezistiac dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Tr. por. najvyšší súd viazaný jeho dôvodmi (§ 385 ods. 1 Tr. por.) preskúmal následne zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozhodnutia, proti ktorému podal minister spravodlivosti dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, a zistil, že uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 3 Tr. por. je v posudzovanej veci daný.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 285 písm. a) Tr. por. súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné k veci najprv vo všeobecnej rovine uviesť, že ministrom spravodlivosti uplatnený dovolací dôvod, a síce, že právoplatné rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, bude naplnený aj vtedy, ak súd pri hodnotení zákonne získaných dôkazov neprihliadne a nevysporiada sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, v dôsledku čoho dospeje k nesprávnym skutkovým záverom. O správnych skutkových zisteniach totiž možno hovoriť, len ak tieto majú oporu vo vykonaných dôkazoch a sú logickým vyústením ich dôkladného zváženia.

Napriek tomu, že v preskúmvanej veci nemožno zistiť akými konkrétnymi úvahami sa okresný súd pri hodnotení vykonaných dôkazov spravoval, keďže napadnutý rozsudok neobsahuje odôvodnenie, je nutné konštatovať, že ak by starostlivo prihliadol na všetky pre rozhodnutie podstatné okolnosti jednotlivo i v ich súhrne, nemohol by dospieť k presvedčivému záveru, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obvinený stíhaný.

V tomto smere je nutné poukázať v prvom rade na to, že poškodená U. J. vypovedala počas celého trestného konania rovnako, že v snahe vyriešiť svoju nepriaznivú bytovú situáciu sa na odporúčanie svedkyne Z. R. skontaktovala s obvineným Mgr. J. U., ktorý mal pre ňu sprostredkovať predaj jej bytu v R., čo urobil, a následne kúpu domčeka v Rajke, čo však už napriek tomu, že mu odovzdala za predaj bytu utŕženú kúpnu cenu, doposiaľ neurobil a poskytnuté peniaze jej ani nevrátil.

Pokiaľ obvinený a okresný prokurátor vo vyjadreniach k dovolaniu spochybňujú výpoveď poškodenej tým, že uvádzala rozdielne miesto, kde obvinenému peniaze fyzicky odovzdala (raz na Grösslingovej

ulici a raz v Petržalke), treba uviesť, že k ich odovzdaniu, ktoré nespochybňuje ani obvinený, došlo v rámci jednej jazdy autom, keď po ich výbere v banke nastúpili poškodená s Z. R. do motorového vozidla obvineného na Grösslingovej ulici a ten ich následne odviezol do Petržalky a vysadil na parkovisku pri obchodnom dome TPD. Nejde teda o tak podstatný rozpor v inak konzistentných výpovediach poškodenej, ktorý by spochybňoval jej hodnovernosť do takej miery, že by jej výpovede nemohli tvoriť základ skutkových zistení. Osobitne, ak tieto výpovede vo viacerých smeroch, včítane toho, že obvinenému odovzdala 1.800.000,- Sk, potvrdzuje nielen svedkyňa Z. R., ale aj svedok W. F. a tiež listinné dôkazy, na ktoré správne poukázal dovolateľ a ktorých obsah nepovažuje najvyšší súd za potrebné na tomto mieste opakovať.

Rovnako ani priznanie poškodenej, že kópie zmlúv, ktoré v trestnom konaní predložila, si vzala z kancelárie obvineného bez jeho vedomia potom, ako ich našla pri upratovaní, keďže jej ich obvinený dovtedy nedal, jej hodnovernosť nespochybňuje. Takýto efekt by vyvolala skôr snaha poškodenej toto zatajiť.

V konfrontácii s uvedeným tak ani podľa najvyššieho súdu nemôže obstať žiadnym ďalším dôkazom nepodoprená obhajoba obvineného založená iba na jeho tvrdení, že šlo o pôžičku, ktorej účel a ďalšie okolnosti poskytnutia však už popísať nevedel a ktorú poškodenej vzápätí vrátil, s tým, že potvrdenie o tom mu poškodená odcudzila.

Zároveň nemožno pri hodnotení výpovedí obvineného ponechať bez povšimnutia, že potom čo sprostredkoval predaj bytu poškodenej pre obchodnú spoločnosť G., spol. s r. o., 22. októbra 2007 ako fyzická osoba uzavrel s touto obchodnou spoločnosťou zmluvu o budúcej kúpnej zmluve k predmetnému bytu (č. l. 237), na ktorej základe až do 30. apríla 2012 v mesačných splátkach v rozpätí od 24.500,- Sk do 158.000,- Sk, resp. od 830,- eur do 2.550,- eur (č. l. 199 - 200) uhrádzal kúpnu cenu zaň. Uvedené však pred poškodenou zamlčal a 24. októbra 2007 ako konateľ obchodnej spoločnosti U. U. Z. G., s. r. o., predstierajúc, že táto obchodná spoločnosť je vlastníkom predmetného bytu, uzavrel s poškodenou zmluvu o jeho nájme (č. l. 46 - 50), podľa ktorej mala poškodená pri jej podpise zložiť na účet prenajímateľa kauciu vo výške 1.760.000,- Sk, teda v sume takmer zodpovedajúcej hotovosti, ktorú mu v ten istý deň odovzdala na účely obstarania kúpy domu v Rajke a ktorá mala byť podľa tvrdení obvineného pôžičkou. Pritom podľa čl. II, bod 4 tejto zmluvy mala byť táto kaucia určená na opravu a údržbu bytu a jeho zariadenia, úhradu nedoplatkov na nájmomnom, ktoré bolo dohodnuté na 3.200,- Sk za mesiac, úhradu nedoplatkov za plnenia poskytované s užívaním bytu a úhradu akýchkoľvek nárokov prenajímateľa súvisiacich s nájmom bytu.

Aj tieto okolnosti, na ktoré okresný súd ale ani okresný prokurátor v pôvodnom konaní zjavne neprihliadli, nielenže spochybňujú pravdivosť výpovedí obvineného, ale zároveň nasvedčujú tomu, že vo vzťahu k poškodenej konal v zlom úmysle. Záver okresného súdu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obvinený stíhaný, tak nemá oporu vo vykonaných dôkazoch, keďže pri ich hodnotení sa prvostupňový súd dôsledne nevysporiadal so všetkými pre rozhodnutie podstatnými okolnosťami.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že na podklade dovolania ministra spravodlivosti podaného v neprospech obvineného Mgr. J. U. vyslovil, že napadnutým rozsudkom okresného súdu bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 12 a § 285 písm. a) Tr. por., a to v prospech obvineného. Preto tento rozsudok zrušil a súdu prvého stupňa prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.